
Die als kinderen aan zijn mond hadden gehangen, wilden ook hunne kinderen aanwijzen, waar de geliefde leermeester rustte.³⁴

Polmans hervertelling van de geschiedenis van het Nieuwe Testament

Dankzij het opgedoken manuscript zijn we in de gelegenheid kennis te maken met Polmans hervertelling van de geschiedenis van het Nieuwe Testament. Weliswaar verraadt het handschrift niet hoe zijn aan het papier toevertrouwde woorden uit zijn mond geklonken hebben. Evenmin zijn zij in staat zijn gebaren op te roepen. Niettemin zijn de contouren van zijn levendige verhaaltrant in het geschreven woord herkenbaar. In het Woord vooraf van zijn postuum verschenen *Christelijke voorstellen* (n. 12) laat Polman weten dat hij als godsdienstonderwijzer 'veel geschreven, en nog meer gesproken heeft,' stof opgetekend door 'de kweekelingen van 's Rijks kweekschool voor School-onderwijzers,' waaronder 'de gansche geschiedenis des Bijbels, en de Christelijke Zedekunde' (p. ix). Het is zijn 'ernstige wil,' zo deelt hij mee, 'dat er *niets* van mij, onder mijnen naam, of van mij afkomstig, na mijnen dood zal uitgegeven worden.' Hij voegt eraan toe dat, indien dat wel gebeurt, men het betreffende geschrift moet beschouwen als 'een werk, waarin men mogelijk wel iets van mijnen geest zou kunnen bespeuren, doch dat door mij niet zóó zou gegeven zijn.' (p. x). Onder dat voorbehoud laten we nu Polman aan het woord in drie fragmenten uit zijn bijbelse geschiedenis van het Nieuwe Testament.

De tekst van het manuscript is enigszins bewerkt. Ter wille van de leesbaarheid zijn leestekens aangebracht en is elke nieuwe zin gemarkeerd door de hoofdletter aan het begin. De spelling is ongemoeid gelaten. In het commentaar bij de fragmenten betrekken we de door Polman in zijn *Handboek* (n. 16) en in een enkel ander geschrift gegeven beschouwingen. De toelichting bij fragment 3 is wat breder uitgevallen omdat het aanleiding geeft dieper in te gaan op enkele kenmerken van de hervertelling.

³⁴ Beets heeft de plechtigheid beschreven in een notitie, die als bijlage is toegevoegd aan de brief van Polman (zie n. 3). Zie ook Gerlings, *Te Haarlem*, 89-90.

³⁵ De hervertelling is gebaseerd op Mat. 9:18-26; Mar. 5:21-43; Luc. 8:40-56.

Fragment 1: *Opwekking van de dochter van Jairo* (pp. 89-95)³⁵

(89) Onze Heiland ging nu verder voort en kwam aan zekere plaats, doch wij weten niet waar dit was; alwaar hem een man welke Jairo heette, iets vroeg dat wij nader hooren zullen. Deze Jairo was een overste van De Sijnagoge. Hij had het opzigt over dezelve en was een braaf en knap man. Hij komt dan bij den Heiland (90) en valt voor zijne voeten neder, zeggende: 'Ach meester, maak toch wat haast, spoed u toch wat als het